ABETARE

PER SHKOLLË FILLESTARE

TË SHQYPNÍS

mas methudhës
analytike - synthetike
të Shkrimit e të Leximit.

Çmimi: Kr. 1.50

SHKODER
Shtyp. e së Paperlyemes
1923

BKSH

BKSH

Fatosi Kruetanë

1404 - 1467

ABETARE

PER SHKOLLË FILLESTARE TË SHQYPNÍS

mas methudhës analytike-synthetike

të Shkrimit e të Leximit.

me ftyrë të fatosit Kruetanë

E DYTA DORË

SHKODER
Shtypshkroja e Zojës së Paperlyeme
1923.

BKSH

shkr.	sht.	Shkr.	sht.		
a	a	*A*	A	=	Arka
b	b	*B*	B	=	Bisha
c	c	*C*	C	=	Cirikoka
ç	ç	*Ç*	Ç	=	Çapka
d	d	*D*	D	=	Drêni
dh	dh	*Dh*	Dh	=	Dhija
e	e	*E*	E	=	Edhi
ë	ë	*Ë*	Ë		
f	f	*F*	F	=	Fili
g	g	*G*	G	=	Gega

BKSH

shkr.	sht.	shkr.	sht.		
gj	gj	*Gj*	Gj	=	Gjarpni
h	h	*H*	H	=	Hardhuca
i	i	*I*	I	=	Iriqi
j	j	*J*	J	=	Jesteku
k	k	*K*	K	=	Kali
l	l	*L*	L	=	Luani
ll	ll	*Ll*	Ll	=	Llakumi
m	m	*M*	M	=	Mini
n	n	*N*	N	=	Nana
nd	nd	*Nd*	Nd	=	Ndoci

BKSH

shkr.	sht.	shkr.	sht.	
nj	nj	*Nj*	Nj	= Njala
o	o	*O*	O	= Oda
p	p	*P*	P	= Peshku
q	q	*Q*	Q	= Qêni
r	r	*R*	R	= Rika
rr	rr	*Rr*	Rr	= Rruga
s	s	*S*	S	= Syni
sh	sh	*Sh*	Sh	= Shpija
t	t	*T*	T	= Tavolina
th	th	*Th*	Th	= Thika

BKSH

shkr.	sht.	shkr.	sht.		
u	u	*U*	U	=	Ura
v	v	*V*	V	=	Vera
x	x	*X*	X	=	Xanesa
xh	xh	*Xh*	Xh	=	Xhamadani
y	y	*Y*	Y	=	Ylberi
z	z	*Z*	Z	=	Zogu
zh	zh	*Zh*	Zh	=	Zhegu

BKSH

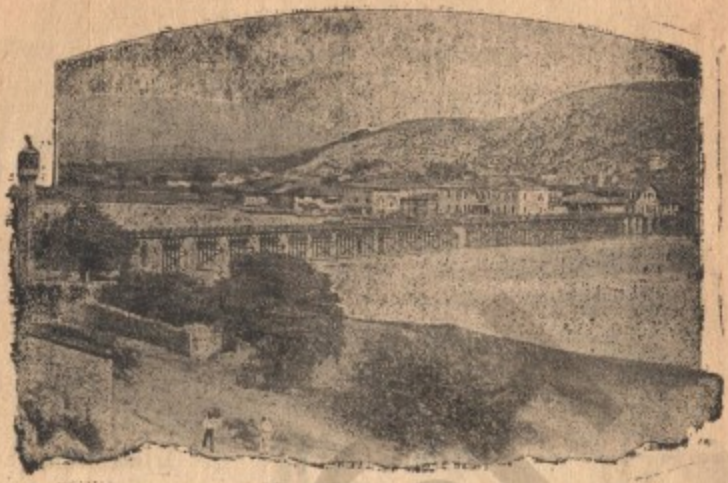

ura U u a r

ura ur u U ra Ura

u r ur r a ra ara ura

vera V v e a r

ra ara v ve ver vera

Vera Ura era, ara, ura V

oda O o a d

Oda od o O od da a

Oda, dora, dera ra oda

Od od o da va ura

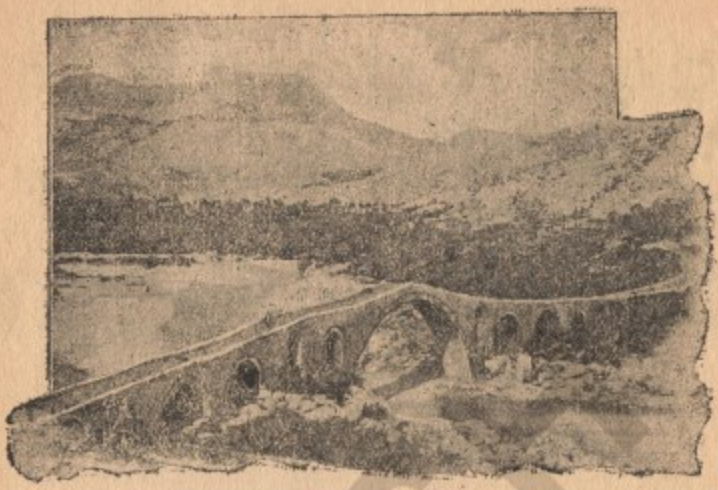

ura U u a r

u a r ura ara U

U u ura ur u r

vera e a V v r

vera era ra a e v V

ara, ura era Vera

oda O o a d

Oda oda od o do da

Ura dera dora vera ura

Vera du ro va U V O

zogu Z z

o u gu zogu

Zogu zog zo z Z

Oda era vada dava reze

Vera zogu e zeza ara

fili Ffili

Fili fil fi, f, F l li

Zogu, gazi guri vera, fili vozga

Vula lili fara, firi zagari viza

Zefi fola dava, zgrofi lava

cirikoka Cckioairk

cirikoka cirikok ciri ri ci c C

ci ciri ka koka cirikok daci

Cali Zefi Uka Cukali Vraka kali

zogu Z g o u z

Zogu zog zo z Z

z zo zog zogu gega réze vada

Ura, oda dora dera dada zogu zagari

Oda durova dava e zeza guri zogu

fili F f i l i

F i li fi fili fil fi f

Fili zgrofi fara lodra viza fele

Zefi ec lavdi lava firi guri zogu

Vera reze fara e zeza guri i zí zagari

Ura dera fili lava dora ulurue lirue

Ora fergue fale fol oda vera ura

cirikoka C c i o k i k

Cirikok ciri cir ci c C ciri ko cirikoka

Cukali kodra cirikoka, kali rika cuca

Zeka Zefi Uka Vraka Ora fiku

lara lara guri kali zogu daci firi

dorca viza zagari ura vera oda forca

Bksh

syni S s y i n

Syni syn sy s S y i n
i ni y sy syni nana neser
Sokoli, Vasa, Cina, Vlona, Vraka, Zefi, Zeka,
sofra, forca, gadi duro ec cingron neser

nana N n a

Nana nan na n N a nana
Nika e Sokoli nuk losin. Zefi ec kadál
Ura, kali, sofra guri, gruni, vigu dera

zhegu h z zh Zh

e u g zh Zh

hana hile hiri hise hini havale héngu
Zhavari zhiva zhele zhegu ha kadál
haku hekuri heliku hera - hera harku

BKSH

syni S s y i n

Syni sy ni syn sy s y S n
nana drêni filani ana nuni nuna
Zefi kerkon nanen. Zogu cingrou.
Sokoli e Vasa losin. ec kadál i yni
kosi kosa lisi sofra vesi fisi

nana N a n N n a

N a . na nan na nana N
Nana e Cini Nika e Zefi Vigu Vroka
dora dorca nuni e nuna dera cirikoka
syni dergon flasin filani gufon ana
daci kali rika viza i zí e zeza

zhegu Zh zh h e gu h

Zhegu zheg zhe zh Zh zhe zheg zhegu
hêngu zhele Zefi hana zhavari Zeka
koha zagari kali hekuri cirikoka hana
Sokoli hiri zhiva zhegu hini
Nana neser syni sofra zogu cingron

luani L l u a i n L

Luani luan lua lu l L

lu lua luan luani L l Leka Luka

Lazri, Loro, Leci, Léci, Leze, luani kali

Sokoli fili hiri zhelani dana laku

Lena e Cina lisi hile zhiva hekuri

edhi E e i dh d h e Ë ë

Edhi edh e E dh i edh edhi E

Enriku dheu dhen dhuna edhe idhno

Edhi Liza e Cina Sokoli e Sima Zefi e Vasa

nanë grunë urë kahë dekë unazë derë

Lizë Zef Cinë Lin edhi edhe dheu Emili

PKSH

luani L l i a u n

L l u ul al lu an luani

Luka Lêci e Lazri losin Lena e Cina nuk losin

lule kali hana zhele darka laku hiri

syni lili dele Sokoli e Leci nuk flasin

Vraka Uka Zefi luani nana ura gadi

deka kali fili zogu dera laku

edhi E e i dh d h E ë

edhi edh e dh i edh edhi E

Erdha Enriku dheu i zí gardhi hardhuca

Edhi dhunë zogu zagari zhiva hana

Eni hanë nanë urë odë verë flakë erë

flakadani florini kroni zgiedha sana

suka syni syka kan ardhë sahani

Emili Uka Vasa Zefi Cini Lini erdhne

danë dana nunë nuna odë oda verë vera

BKSH

mini M

m i n

Mini min mi m M i n

i in ni im mi mini muri

Marku miku lumi dera e madhe

Nika e Marku mori dhami dhima

mali me hanger me ecë me lye me msye

me fye ma dha mue eni me mue në odë

tavolina T t a o i l n v

Tavolina tavoli tavol tavo tav ta t T

a ta o vo tavo li tavoli tavolina T t

Tefa Tereze temeli huti atdheu i êm tufa

fyti tymi fati lufta sita terezí gota dita

Temali Mati Mali i zí Miloti Merturi Matilde

Eni te une mue më dham dhami mate lene

Enriku t' a ka dhanë tefterin mue më ka tretë fesi

PKSH

mini M m i n M

Mini mini min mi m M mi ni
m n M N Marku Sima Mena Ora
dhami msuësi lama lirimi lymi luani dhima
Simoni Selimi Emili Marku Zeka Milani
mali mica e mini cirikoka fiku fili Mesi
mori lymi eni n' odë rana e mirë flaka e madhe
Mziu e Miliskau Mesi Myselimi Marku e Nika
mos fol eni neser une e dí edhe na losim

tavolina T t a o i l v n a

Tavolina tavolin tavoli tavol tavo ta, t T
Tereze Tonin Tefa Temali Tuzi
tymi dita nata tavolina toka trau
mali malsori miku anmiku mica daci
Toma Vata Tushi Federiku Zefi Cali
Tirana Vukli Fira Fleti Franca Zymi
frati rafti fitimi huti lufta tymi
i dyti te dera u tut e levdote

peshku

P sh e u k h P

peshku peshk pesh pe p P

P sh p h e s u S k

Plani Pulti Pina Pogu Toplani Pepa

Paloka Paulini Pina Filipi Pali Palushi

S s h Sh sh

pula lopa peli kapaku shuli shermasheku shega

Shala Shoshi Shestani Shiroka Shkodra Shkreli

Gega G g e a

G E e ë g geg ge g

Gaspri Gashi Gomina Grashi Gaci Gega

gaca gypi gropa pagesa gota zogu pata

kali korpi gryka kashata kulshedra shermasheku

Gur' i zi. Giadri Vigu Golemi Mesi

Shala Shiroka Nika Marku Enriku Paloka

Cafi gaton sofren. Zogu fluturon

peshku P p sh k s h e

P S s sh e E ë u U

peshku pe pesh peshk peshku P Sh

pesha shuli shoku vasha shermasheku kisha

pela lepuri pula pavoda pritesa puna

lopa koshi mishi kmisha prifti shiu shyta

Nushi e Zefi kan shkue në shpí.

Emili ka mushë shishen me ujë vênë

S s h Sh sh

Shkodra âsht e madhe

Shala Shkreli Shoshi Shestani Shiroka

Gega G g e a

Gega geg ge g G e E Gega

Giadri Gashi Grashi Golemi Gomina Guri i zí

Gaci Gega Gaspri Osmani Vata Zeka Filipi

Cini Marku Nika Paloka Sima Shani Nushi

Toma simiti zymyli gropa kulshedra dhami

darka gota sahani shega dhima dami tavolina

Mali i zí Gur i zí zogu zhegu shoku syni dera

mica zani sana dhami vegel fitimi diftesa

bisha B

b i a sh s h

bisha bish bi b B bisha

Berdica Bushati Blinishti Beresaa Berdhati

Besa e nierit të mirë âsht hekurit. Ban mirë shokut. Baba e don Emilin. Berdica âsht afer Shkodret. Bregu i Matës. Ura e Bunës. Fusha e Zadrimës. Oboti âsht në breg të Bunës.

jesteku J j e u s t st k

jesteku jestek jeste jest jes je j J

J j E e S s T t U u k

Jubani Janina Jaku Janjeva Jakova Jashari

Jeleku âsht i bukur. Jubáni âsht afer Shkodret. Jesteku àsht i butë. Jeta âsht e shkurtë e deka âsht e saktë. Toka âsht e madhe. Jehona e malit.

bisha B b i a sh

B b Sh sh S s b l P p

Beta bretkoca baba besa bleta brêzi brisku
Berati Plani buka pagesa Bushati Shala
Berana Merturi gabimi gropa bota tabela bakri
Berdica Blinishti Buna Melcori Gega ka shkue
në Berat. Baba e mson fmín e vet.
Pina âsht e urtë. Spata nuk pret. Paloka
nuk don me folë. Lipi don baben e nanen e vet.
Nika han buk.

jesteku J j e u st k t s

J j je jes jest jeste jestek jesteku
Janina Jakova Janjeva Jubani Beltoja
Pulaj Merturi Nikaj Zogaj Vorfaj
Malcija e madhe loja boja zoja kiji
uji i jati zjermi jesteku goja daja
hagrepi hudra kodra jeleku faji je-
briku dugaja nji janë Mali i Jubanit
âsht i ultë. Malet e Shalës janë të nelta.
Ura âsht e Madhe. Shkopi âsht i shkurtë.

drêni D

dein D

D d r E n N i

drêni drén dr d D dr dren drêni Drishti Dushi Dushmani Dardha Delbinishti Dibra Delvina Eduard Enriku Filip Tonin Federik Ferdinand

d D h dh Dh

Dhami dhem. Dhet dhí. Dheu i zí. Dardha e butë.

qêni Q

qein

Q q e E n N i qéni qéni qên qê q Q qé qén qéni qyqia qortimi qylymi qafa qemalja qyme qefi i keq e keqe. Qéni ku ka lehë. Qet gurin e mshehë doren. Qypi i vojit.

drêni D d e i n D

drêni drên dr d D dr drên drêni

Dibra Drishti Toplana Dardha Tirana Dushmani

Beltoja Pogu Bogu Selca Shkreli Mesi

Durò shum — fol pak. Dashtnija me shokë

âsht puna mâ e mirë. Delja âsht e butë.

d D h Dh dh

Dhimë krejet. Dhami dhem. Dhelpen e vjeter.

Malcija e madhe. Dardha e amel. Dhima.

qêni Q q e i n

i ni eni qe qê qêni e ë ê E

Qerfozi Qerimi Qasimi Qelza qymyri

qortoje shokun lajë faqet qafen e duert

Enriku i bje qemales e muzhikës. Zani i

qemales âsht i amel. Shqypnija ka male

të nelta e fusha të bukra.

dhija Dh dh i a j D d h

Dhetori âsht i mrami muej i vjetës. Edhat e dhít janë në livadh. Dhima e krés e trazon shpesh. Mâ mirë me dhanë se me lypë. Dardha, âsht e butë porsi tlyni. Mos u idhnò. Paloka ka shkue te mjeku me hjekë dhamin. Baltja i dha dhetë dhí Filipit. Cina â lodhë prej punet. Sot nade kan ardhë dhetë vetë prej Obotit.

llakum Ll ll u a i k m

Lleshi âsht mâ i mirë se Emili e Marku. Djali i urtë nuk ecë neper llom. Fjalët e hallkut e birat e gardhit nuk myllen. Punò me zéll e kshtû ké me e krye detyren. Se i cilli do të punojnë. Shum hallk ishte mledhë në pazár. Lopa páll. Leka â nisë per Shllak. Shllaku ka male të nêlta. Lumi i Shalës ka shum një.

dhija Dh dh i a j D d h

Dhetori âsht i mrami muej i vjetës. Edhat e dhít janë në livadh. Dhima e krés e trazon shpesh. Mâ mirë me dhanë se me lypë. Dardha, âsht e butë porsi tlyni. Mos u idhnò. Paloka ka shkue te mjeku me bjekë dhamin. Baltja i dha dhetë dhí Filipit. Cina â lodhë prej punet. Sot nade kan ardhë dhetë vetë prej Obotit.

llakum Ll ll u a i k m

Lleshi âsht mâ i mirë se Emili e Marku. Djali i urtë nuk ecë neper llom. Fjalët e hallkut e birat e gardhit nuk myllen. Punò me zéll e kshtû ké me e krye detyren. Se i cilli do të punojnë. Shum hallk ishte mledhë në pazár. Lopa páll. Leka â nisë per Shllak. Shllaku ka male të nêlta. Lumi i Shalës ka shum një.

Ndoci Nd nd i o c

Ndoci Ndoc Ndo Nd nd

Ndreka Ndoci Ndue Ndoja Ndoka Ndreu

Ndigio prinden t' ande në do me jetue shum permî dhé. Mos i ndyni teshat. Prendvera âsht stina e parë. Shkodra âsht vendi kú kam lé. Ndeze zjermin. Fike kandilin. Ndale vedin.

njala Nj nj a l n j a

njala njal nja nj Nj nja njal njala

Njena dorë lanë tjetren. Njitu malit. Doda âsht nji djalë i urtë. Ecni njéni mas tjetrit. Ndoka i njitet teper kadál malit. Njeni han, tjetri njinon. Dujë anmiqët t' ú. Njaj qi nuk e man fjalen âsht i perbuzun prej tjerve. Njikjo âsht motra e Cinës. Se e cilla punë ka kohen e vet. Skanderbegu âsht fatosi i jonë. Un jam Shqyptár; a e njifni ju flamurin?

Ndoci Nd i o nd c

Ndreka e Ndoci shkojnë bashkë në shkollë. Ndoka nuk din me kndue. Ndreu e Deda janë ndera e prindve. Berdica e Beltoja janë katunde afer Shkodret. Drandofillja ka erë të kandshme. Mos u ngutni tuj kndue. Shkodra âsht vêndi kû kam lé. Simoni e Ndoci janë t' urtë por Emili e Tefa nuk duen me ndigiue. Hoti e Gruda kan shum luftarë të fórt.

njala Nj nj a n j l a

njala njal nja nj Nj nja njal njala

N J L n j l Nj Nd nj nd l Ll ll

Nji mâ nji bajnë dý. Njallu pak. Njalat e njilat u shitne krejt. Njyje buken me tamel. Ndoci ka bâ ndigiesen. Puna ka vojtë njikshtu. Njitu termal. Njiza u derdh. Ngushticë e madhe e ka kapë dhén. Mos e ngiat punën per së teprit. Njeni vjen, tjetri shkon. Njomja doren vobegut.

arka A a r k a

arka ark ar | a A ar ark arka A A keni kênë në shkollë? Ara âsht punue mirë. A jé, si jé? Atdheu i ém âsht Shqypnija. Atdhetari i vertetë bân perherë detyren e vet. Ashta âsht nji katund. A ké krye detyren e shkollës? Aldoja âsht i lig. Arka âsht e ndryeme. Adami kje i pari nieri. Askush nuk lén i dishem. Arturi e Ferdinandi janë vllazen. Filipi dau m' ú nisë per Qerfoz. Ndale vedin mos me gabue në fjalë. Ninja ka shkue me Zefin te daja. Edhat e dhít kan hypë nder shkamije. Qeni ku ha lehë. Osmani punon mirë. Mali i Sheldis nuk ka pémë. Në Mirditë janë pyllna të hapta. Gabimi qi bâhet të mson per nji tjeter herë. Dueje Zotin e shokun t' and.

arka A a k r a

Adami Aldo Artur Agostin Adêmi Albert Adalbert Age Ahmet Abati Ana e malit. Adhrimi i perket vetun Zotit. Afroju zjermit. Akulli âsht i ftoftë. Amshimi nuk ka marim Anmikun duhet me e dashtë si shokun e vet. Ankimi i msuesit i ka trishtue prinden t' ande. Atdhetari i vertetë mundohet me bâ mirë t' afermit të vet. Argtimi âsht i nevojshem mas punet. Baba â lodhë prej punet. Cina lot me shoqe të veta. Drini ka ujë shum. Dhelpna ha ikë në mal. Eduardi punon me kujdes. Filipi i ndyen librat e vet. Gruda âsht nji flamur i permendun per luftár besnikë. Jeleku âsht i zbukuruem me ár. Leka i madh. Lleshi i zí. Merturi e Nikaj kan male të nelta. Ndima e Zotit na duhet nder të tana punët. Oboti âsht në breg të Bunës.

rruga Rr u a g r rr

rruga rrug rru rr Rr rru rrug rruga

Rr rr U u G g A a R r

Rroku ka shkue në Shirohë. Rrênci âsht afer Shkodret. Sheu i Rriollit ka ujë të freskë. Rrushi âsht i amel. Vaporri â nisë per Rjekë. Rrugat e Malcís janë të kqija. Rrypi i Pjetrit âsht i bukur. Rudolfi ka shkue në Rrjollë. Rrêna i ka kamët e shkurta. Rrêncaku e hajni janë shokë. Shiroka e lutë festen e Shna Rrokut.

BKSH

rruga Rr rr u a g

R r Rr rr U u G g A a

Rrêmi u shtremnue. Rrasa e pusit gadi â prishë. Rrotulla e pênit u pshtjellue. Rumullak i duel puna. Berret rrinë në livadh. Rreti rri te uji. Djali i urtë rri rahat. Rrudhe gojen. A të rrêjti Rroku ? Simoni ka shkue me Markun në Rrjollë. Rrênci ka shum vneshta. Rrilli ju bân keq baktive. Mos e merr neper gojë kot êmnin e Tenzot. Fmít e shkollës do t' ecin në rresht. Njala rrin n' ujë. Ndoci nuk flet kurr në shkollë. Prendvera âsht stina mâ e bukur. Qêni rrî te dera e shpís. Rana âsht e imtë. Rrugat e Shkoders janë të hapta. Se i cilli do të mundohet me krye vullndetin e të parve të vet. Shiu nuk don me pushue. Traboini âsht nji flamur i Malcís së Madhe. Ura e Bunës âsht e giatë. Vata ka shkue me motren e vet në katund. Zogu kndon bukur. Zhele zhele.

iriqi Iirqi

iriqi iriq iri ir i I ir iri iriq iriqi

I i R r Q q Rr rr

Ishulli âsht në mjes detit. Ishin prej Iballjet. Ishte dita e flamurit. Iriqi nuk rrin në plis por në ferrë se në ferrë. I ka hî lepuri në bark. I miri âsht i dashtun prej tjerve. Ismiri âsht nji vênd. I ndigiote me nji herë. Ibrahimi ka dalë në pazár. Ibari âsht nji lum. Vjeta ka kater stinë: Prendvera, vera, vjeshta e dimni. Mâ mirë me dhanë se me marrë. Gaci e Nushi kan me na falë molla e dardha. Jaku merdhet e âsht tuj u dridhë prej së ftoftit. Sot nade kan ardhë dhetë vetë prej Dushmanit. Mica âsht tinzake e e pabesë. Vjerdha e Iballja janë vênde Shqypnijet. Në pyllë janë ujq e dhelpna. Mos u idhnò kurr. Era nuk fryen fort.

iriqi I i q i r

I i R r Q q iriqi

iriqi iriq iri ir i I ir iri iriq iriqi Iriqi rri nder ferra. Iballja ka male të nêlta, pylla të hapta e fusha të blera. Ishulli â mushë me záll. Italja ka shum vênde të bukra. Ishte dita e flamurit. I urti ndigjon të parve të vet. Ishte nisë per Tiranë. Arka ishte mushë me tesha. Blinishti âsht nji katund. Cina e percjell Ndocin. Drishti na bje qepë. Dhima e dhamve âsht e keqe. Era fryte pa prâ. Falja fajin. Guri âsht i fórt. Ishte djalë i urtë. Jesteku âsht i butë. Lopa âsht në livadh. Lleshi punon mirë. Mazi kcen. Neser kena festë. Ndreu âsht i lig. Oborri â mushë me ujë. Peshku rrî n' ujë. Qêni lehë. Rana âsht e imë. Rritu i urtë. Sjellu prej mejet. Shpata e Skanderbegut. Bân detyren t' ande e mos druej kerkend.

gjarpni Gj

gj a i n r p

gjarpni gjarpn gjarp gjar gja gj

gj Gj gja gjar gjarp gjarpn gjarpni

Gj gj G g J j A a R r P p N n I i

Gjeloshi âsht shoku i Gjinit. Gjarpni mshehet nder lule. Gjygjtari âsht i drejtë. Gjâja qi fitohet keq shkon hurq. Gjoni e Gjystja janë vlla e moter. Gjeli ka pupla të bukra. Gjumi i tepruem bân keq. Gjinokastra âsht nji vênd Shqypnijet. Shkodra e Vlona janë gjytete të të bukra. Gjuetari gjuen lepura. Gjini e Gjoka janë të mirë. Gaci ka shkue në pazár. Jeleku i Gjonit âsht i bukur. Dilli shndritë diten, hana e hyjt naten.

BKSH

gjarpni Gj gj i a r n p

Gj gjarpni gjarpn gjarp gjar gja gj

Gj G J A R P N I

Gjini Gjoni Gjoka janë nji êmen. Gjuetari del me gjue. Gjini i ka ndreqë mâ së mirit punët e veta. Zefi gjimon prej dhimet të dhamve. Gjystja din me qindisë bukur. Djali i mirë ikë prej rrênet si prej gjarpnit. Gjarpnin mos e prek në bisht se të ha në gisht. Durei, Tirana, Elbasani, Shkodra, Vlona, Dibra janë gjytete. Vjeta ka dymdhet muej: Moji ka tridhet ose tridhet e nji ditë. Dita ka njizet e kater sahat. Sahati ka gjashtdhetë dekika. Mos e bjerr kohen kot. Gega â nisë per Bushat. Bân mirë e ké me gjetë mirë. Gjumi i natës âsht i amel. Ushtari e derdhë gjakun per atdhén e vet. Gjylja âsht hekurit.

BKSH

kali K

k a i l

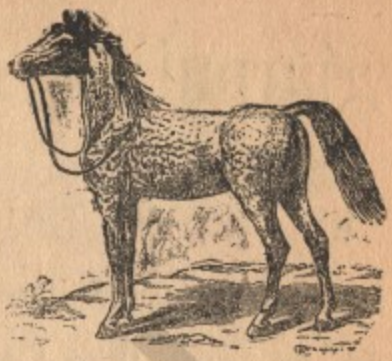

K kali kal ka k K ka kal kali
K k A a L l I i Ll ll I i J j
Kali ccë vrap. Komani e Kallmeti janë katunde. Krymat i kan prishë pémët. Kola ka shkue në shpí me Gacin. Kalit të mirë shtoja tagjín. Kû gjindet Krueja? Kumona ka zânin e amel. Mitrovica, Peja e Jakova janë gjytete të Kosovës. Kandili bân dritë. Krueja e Kavaja janë vênde Shqypnijet. Kiri vjen prej malcijet. Kola e ka krye detyren e shkollës. Msuesi e ka levdue Kinin. Keli e ka kndue librin krejt. Kunora e krajlit âsht arit. Kastrati âsht nji flamur i Malcis së Madhe. Kuer vin dallnyshat avitet vera. Kroni e fillimi i dijes âsht friga e Tenzot. Kqyr punen t' ande. Kroni ka ujë të freskтë.

kali K k i a l

kali kal ka k K ka kal kali Kali ngrehë karrocen e parmênden. Kali nget vrap. Karroca ka dy kual. Kandili na bân dritë. Keli ka hanger buk. Kola ka blé qymyr. Kastrati nuk âsht lerg prej Shkodret. Kraja âsht në breg të liqênit. Ksolla âsht e ultë. Kshillit të parve do t' i ndigiojnë fmít. Kashata e bukës. Kali i Simonit âsht mâ nelt se kali i Gjonit. Marku ka kênë në Grudë e në Kelmend. Sheu i Rrjollit hinë në liqê. Cukali âsht mâ i nêlt se Maranaj. Drini kalon neper Shllak. Mos e merr êmnin e Tenzot neper gojë kot. Vjeta ka dymdhet muej: Kallnduer, Fruer, Marc, Príll, Mâj, Qershuer, Korrik, Gusht, Shtatuer, Tetuer, Ndandner, Dhetuer. Prendvera bje në Marc Príll e Mâj. Vera bje në Qershuer Korrik e Gusht. Vjeshta bje në Shtatuer Tetuer e Ndandner. Dimni bje në Dhetuer Kallnduer Fruer.

çapka

Ç ç a p k

çapka çapk çap ça ç Ç çapka

Ç ç A a P p K k C c

Çobani ka shkue me dele në mal. Çapini âsht i verdhë. Çuditem fort prej tejet. Çile deren e oborrit. Çakalli rreh hekurin. Çou shpejt në kamë. Zogjt godisin çerdhen në prendverë. Çeliku âsht i fórt. Çoja gjylpanen Çiles. Ça bân njéni, don me bâ edhe tjetri. Cirikokat mlidhen në kopshtë. Qéni âsht besnik. Ça nuk don qi t' a bajnë tjerët ty, mos ja bân as ti tjerve. Gaci âsht i mirë. Gjoni së ndigjon. Gjâja qi fitohet keq shkon hurq. Kaçamilli ecë kadalë.

BKSH

çapka Ç ç a k a p

Çapka çapk çap ça ç ça çap çapk çapka Zogu bân çerdhen e vet. Çilja e ka krye detyren e shkollës. Çka mundesh me bâ sot mos e lên per neser. Çou e kap punen pa vanesë. Çulli âsht i trashë. Çami âsht drû i butë. Ça të ka urdhnue baba? Çija shkoj me Lizen në Tiranë. Lina e maroj pelhuren. A keni kênë te Cufi? Baba lodhet tuj punue. Drandofillja ka erë të kandsbme. Dhênt e dhít kan dalë me çobanin në mal. Era fryte pa pushim. Fusha â mushë me lule. Gega âsht nji djalë i urtë. Gjeli ka pupla të bukra. Iriqi rrî nder ferra. Jubâni âsht nji katund. Kali hingllon. Lêne t' a bâjnë. Llaci bân gelqere. M' a nep librin. Nana e don fmín e vet. Njena dorë lanë tjetren e të dyjat lajnë faqet. Nderoni pleqt! Osmani ka shkue në Rrjollë. Pushò mas punet. Qypi â mushë me tlynë.

hardhuca

K h a u dh r c a

hardhuca hardhuc hardhu hardh har ha h H H h ha har hardh hardhu hardhuc hardhuca

H h A a R r Dh dh U u C c

Hajdeni neser me Hysenin te une. Hoti âsht nji flamur i Malsís së Madhe. Hagrepi rrin mshehtë nder gur. Hana bân dritë naten. Hyjt shndrisin per bukurí. Hardhuca mshehet nder biruca. Hila së din me prâ kurr. Çka bâhet me gzim së merzitë. Livadhi âsht i haptë. Rudolfi e ka kndue librin qi ja fali msuesi. Rréna âsht nji dhunë. Sahati âsht arit. Shâni lot në rrugë. Tymi njitet perpjetë. Un erdha me kohë. Zamaku âsht mreti i luleve.

Bksh

hardhuca H h u a dh a c

hardhuca hardhuc hardhu hardh har ha h H H h A a R r Dh dh U u C c D d Rr rr Ç ç Hylli sbndritë. Hana âsht mâ e vogel se dilli. Huti rrîn mshehtë. Halla e Zefit ka kênë e ligë. Hana e hyjt dalin naten. Hajdari e Hyseni janë vllazen. Edhat e dhít kan dalë në bjeshkë. Gjarpni hangri hardhucen. Hagrepi ka helm. Hila ka dalë me vllaznit e Mirashit. Zymyli â mushë me molla e me dardha. Ushtari nuk e dron deken per atdhé. Vlona âsht nji gjytet i bukur. Dushmani â në breg të Drinit. Gjarpni mshehet nder lule. Prituesi së fiton gjâ. Mos ja bân kuej se t' a bâjnë e t' a teprojnë. Qershijat piqen në Qershuer. Shoku i mirë nuk të rrênë kurr. Shamata âsht e keqe. U dogj plaka tamlit e i fryni kosit. Besa e Shqyptarit së lot.

thika

Th th i a k

thika thik thi th Th thik thika Th th

Th th T t H h I i K k A a

Marku e Gjeloshi janë prej Thethit. E ka thér bleta. Gjithmonë të késh Zotin para sýsh. Dhít e edhat hanë gjeth të njomë. Thanat janë pjekë. Mathu mirë. Se i cilli çoban ruen vathin e vet. Rroku ka blé lejthija. Hithat na kan djegë doren. Thika âsht e prehët. Thiu âsht nji shtâsë shpijake. Mos e thér shokun me fjalë të vrashme. Thneglat punojnë pa pushim. Úja ka hí në vathë të deleve. I pasuni qi nuk nep lmoshen vobekve âsht si lopa shterpë.

thika Th th i a k

thika thik thi th Th thi thik thika Thueja gjithkuej fjalen e mirë. Thanat nuk piqen të tana. Thimthi i bletës na ban keq. Thaçi âsht nji flamur i Pukës. Thumi i patkonit. Zefi nuk don me pré thojt e gishtave. Letra tercë e thithë mereqepin. Un i thaçé me kthye sa mâ shpejt. Thethi âsht në breg të lumit të Shalës. Rrathët e shekes ishin shtremnue. Rrotulla e pênit u pshtjellue. Shkupi âsht nji gjytet i bukur. Nana i kishte pasë ruejt fiqt per me i thá. Mos e prek gjarpnin në bisht se të ha në gisht. Njalat shiten shtrêjt. Gjuetari ka vrá nji njk e nji harushë. Mrika e dogj plisin me gaca. Ninja don buk e djathë të njomë. Hoti e Gruda kan shum luftár të rreptë.

x X

xên, xuni, xire, rranxa, xaja, rrunxaku, na xuni shiu, mos guxò me dalë, á xi duersh. Aj qi nuk xên jet si berr.

xh Xh

Xhamadani i Cufit ásht i bukur. Bajrami na ka kthye xhevapin. Xhevahiri ásht i kushtueshem.

y Y

I kuejt ásht ky ? Ylberi.

BKSH

x X

Shpija gadi â rrxue. Xêne lepurin me qerr. A e xûne ? Fmija i urtë nuk guxon me prekë sendin e huej. Osmani e Hajdari kan xânë nji zog.

xh Xh

Axha i ka falë Rrokut nji liber. Xhamija âsht në krye të rrugës. Xhamadani ka nji xhep. Xhuxhimaxhuxhi. Xhymerti gjithmonë ka miq.

y Y

Ylberi, i yni, dylli, Hyseni.

BUSH

r, rr,

Resa âsht e keqe. Rueje gojen. Ruju prej shokut të keq. Rreti rri te uji. Rrudhe gojen. Rrêna i ka kamët e shkurta.

n, nd, nj, ng,

Nisu shpejt në shkollë. Dana âsht mî tavolinë. Kush bân mirë gjênë mirë. Ndale vedin. Prendvera âsht stina e parë. Ndeze zjermin. Njala rrî n' ujë. Njena dorë lanë tjetren. Janë ngatrrue nder vedi. Nga shpejt.

ll, dh,

Lopa páll. Llabudra âsht nji bimë. Molla âsht e madhe. Edhat e dhent kullosin. Dhelpna myti pulat. Dhami i çartun dhem.

c, x,

Cirka cirka uji shpon gurin. Mica rrîn te votra. Mos guxò me dalë. U rrxova per tokë.

ç, q,

Çobâni del me baktí. Çile deren me ket çilc. Qortimi me kohë ban mirë. Qêni qi lehë nuk ha.

gj, xh,

Gjumi i natës âsht i amel. Gjylja âsht hekurit. Xhuxhimaxhuxhi ka mjekren e giatë. Xhuri âsht nji katund afer Pezrendit.

sh, zh,

Shîj teshat. Shum kush rrêhet në ket shekull. Zhegu e teri lloçin. Mos bâni zhurmë.

sk, shk, zg, zhg,

skaji skami brisku skuta skjepi skele shkopi shkolla shkami shkuma e shkjeva zgrofi zgiedha zhguni zhguli lulet.

str, shtr, zdr, zhdr,

strajca strokull struka shtrati shtrepi shtriga zdram zdrukthi zdomi zhdrivilloju zhtrydhe.

psht, shndr,

pshtimi pshtyma pshtetë pshtova pshtjello shndrimi po shndritë si dielli çka shndritë?

ngl, ngll, ngr, ndr,

hinglizi tingllimi hingllon tingllon i ngrati u grî ngrehe shndrrimi ndryje.

Mereqepi âsht i zí — Bora âsht e bardhë.
Gjaku âsht i kuq — Lulja âsht bojë qiellet.
Mini âsht bojë hinit — Bari âsht i blertë.
Voji âsht i verdhë — Flokët janë bojë arit.
Gjylja âsht rrumullake — Libri âsht katerqoshesh.
Mjalta âsht e amel — Ufulla âsht e tharbët.
Lepuri âsht i shpejtë — Kaçamilli âsht i kadalshem.
Djali âsht i rí — Plaku âsht i moçem.
Plumi âsht i randë — Pupla âsht e lét.
Tlyeni âsht i butë — Guri âsht i fórt.
Kali hingllon — Qéni lehë — Zagari hungron
Mica mjagullon — Lopa páll — Ujku luron
Delja blegron — Pula kokorisë — Zogu pingron
Bylbyli këndon — Trumcaku cijatë.

Un jam Shqyptár!

Un jam Shqyptár! A njifni ju flamorin?
Ket flamur shêjt, qi para më del kuq zí!
Kto bojna të bukra bâjnë me dít Arbnorin,
Qi të parët e mî kan dekun per lirí.
Jo, kurr së kam m' u frigue
Si ato due me qindrue!
Mî shkrepa të malit, neper fushë e arë:
Shpyptár un jam e due me kênë Shqyptár!

Un para fronit due me dhanë sot besen,
Atí qi më flet si babë plot me ameleim;
Un para ktí sot due me bâ qindresen,
Tuej ndêjun në besë un due me dekë si trim.
E fórt â sakt dashtnija:
Perherë rrnoftë Shqypnija.
Shqypnija ju thrret, pra çoniu në kamë luftár:
Shqyptár un jam e due me kenë Shqyptár.

E kuer në luftë rrebtë bumullon duhija,
E qiellen mlue t' a kén tym e barot,
Trimnisht në luftim qindron atëherë ushtrija,
Dridhet marë toka veç Shqyptari s' lot.
Kan shkrep e lis m' u rrxue,
Un kurr s' kam m' u frigue.
Të rroposet qiella në dashtë e toka marë;
Shqyptár un jam e due me kênë Shqyptár.

D. L. Shantoja

Brohorimi Shqyptár.

Rr rr rr noftë! mal e fushë qe sot ushton
« « « noftë! krejtë djelmnija sot po gzon.
« « « noftë! Komi i jonë,
Shqyptarët po thonë:
Flamrin shqyp ndero
Veç ktê levdo!
Të mirave, të drejtave shqelm s' i bím, jo kurr,
Besen kena — Rrfé na jena;
Brit Shqyptár, zâni i yt kurr mos pushoftë!
Brit Shqyptár: Komi i jonë rr rr noftë!
Fjala e jonë nuk lot aspak
Zjarm e e kuqe âsht si gjak:
Pohi i jonë do të jese po,
Johi i jonë do të jese jo.
Nder vepra të mija të lodhun së njof
Plogsín në vetvedi kurr s' e shof;
Per punë merzí nuk kena kurr,
Na shqype jém, na jemi curr!

Z. Harapi

Rrnoftë Shqypnija.

O Memedhé! — ti plot haré
E në mal e në fushë — me gzim na mushë.
Lumní te kjoftë — Shqypnija rrnoftë!

O Memedhé! — ti ndore ké
Burrat e dheut — e Skanderbeut.
Gjallë âsht e kjoftë — Shqypnija rrnoftë!

O Memedhé! — Na lidhë me 'i bé
Per tý gjithmonë — lamë jeten t' onë.
Shqyptari kjoftë — Shqypnija rrnoftë!

O Memedhé! — ti flakë e rrfé
Na nep zêmrim — na nep fitim.
Lirí te kjoftë — Shqypnija rrnoftë!

D. Nd. Zadêja

Flamuri Komtár.

Zhvillumun kah qilla
Flamori i Shqyptarve
Trimninat e të parve
Na qet né nder mend.

I tyne kujtimi
Të na shtyejnë nder veprime
Lumnina e nderime
Me i dhanun atdheut.

O Shqype fatoze
Brî tejet do të dalim,
Nder lufta e do të falim
Ket krah per çelik.

O e dashtuna atme
Qi Shqypen ké mproje,
Qi deken së ké në droje,
Sot ngrehu e mretnò.

Nd. Vasija

MSIM 1 SHKURTË

per perdorim të librit të klasës së parë

mas medhudhës analytike-synthetike.

Kjo methudhë e shtyen msuesin me bâ shum ushtrime paraprake në shkrim me camerllokë: në viza të ndrejta, të krutzueme, të pingulta, të ráta, të trasha e të leta, të cillat fmît do të jén të zotët me i shkrue mî tabelë të vet.

Ashtû edhe do t'i msojnë fmive mndyren e të ndêjunit e si me majtë tempeshqirin, lapcen o penden. Mandej msuesi hin në tregim të fjalës së parë qi në rasë t'onë âsht: „ura.“

Tregimi i ksajë fjalë lypet të bâhet nepermjet:

1) Të kallximit.

Msuesi ka me i diftue fmive ndoj ndollí, në të cillen të jén objekti i parë ky êmen. Prandej do të mundohet sa mâ shpesh e çiltas me shqyptue ket fjalë. Mandej do të bâjnë qi t'a persrisin fmît dý ose trí herë. Në të persritun do të mundohet msuesi qi t'a shqyptojnë fmît at fjalë mirë e shpesh sikuer e ka shqyptue aj. Kishte me kênë mirë me pasë per se të cillen fjalë temelore ndoj pikturë vjerrse. I ndimuem prej piktures fmija do t'a majnë në mênd sêndin, êmnin e tí (fjalen), trajten e fjalës marë, kumimin e fjalës e germat prej të cillavet âsht perbâmun. Me bâ me i dalë mendsh fjala, piktura me ças ka me ju gjetë ndimë; e me bâ me harrue rroket e kumimin e fjalës, tuj shqyptue dal-kadal (tieper analyze) i gjén persrí; ashtû ka me gjetë edhe kumimin e nji germes, në kjoftë se mâ nuk i bjen në mend.

2) Të folunit mî objektin e kallximit.

Msuesi ka m'e ngrehë fantazín e fmîve me bisedime mi at objekt të kallximit, per të cillen ka me perdorë ndoj pikturë o ndoj moster sêndit. Ka me i diftue sêndet e veçanta, të njymen, damet e dobít e tija etj., e nepermjet të pvetunave do t'i ushtrojnë xânsat me bisedue mi at objekt.

3) Të shkatrruemit e të bashkuemit e fjalës.

Msuesi e shqypton si duhet fjalen „ura“ e mandej bân qi fmija sbashkut t'a shqyptojnë, e n'e mram ka nji ka nji at fjalë. Në vênd të fjalës e shkruen msuesi mî tabelë nji vizë të rât e të trashë. Mandej e dán fjalen në rroke, qi ktu janë dý. Bân qi fmît t'i xânë kto rroke e të díu m'e dá si thohet e para e e dyta rroke. Sypri asajë vizë i bân dý tjera, qi të jén shêmlli e rrokeve. I difton se si e kû do të rrîn rrokja e parë e e dyta. Fmît do të jén të zotët me i dít rroket prej fillimit në marim prej marimit e në fillim edhe marë e mrapshtë. Mandej u difton kumimin e germave; e masi t'a shqyptojnë msuesi bân qi fmît t'a persrirîn e në se të cilin zânim bân qi t'i rrahin shplakve e mandej i pvetë sa herë kan rrahë shplakë e në çë zânim të paren e të dyten herë; shkruen mandej permi vizë të rrokeve vizat mâ të shkurtat qi diftojnë vêndin e germave e i bân qi t'i diftojnë me zâ. Kshtû ka me bâ edhe per fjalë tjera mas shemllit qi ndjekë:

Per „ura“ <u>u r a</u> per „vera“ <u>v e r a</u> etj.

Per bashkim të germave merr msuesi vizen e parë t'epren <u>e r</u> e i bân fmît m'e kndue, e lidhë me të dyten, të treten etj.

4) T' ushtrimit e të këndimit të germave shkrue me dorë.

Masi t'i njofin fmît vizat e rrokeve e të zanimeve të fjalës, atbotë msuesi i shkruen mî vizë germat e zânimit b. f.

<u>u r a</u>

e masi xânsat t'i njofin vizat me të shpejtë ka me u bî në fantazí edhe forma e germave bashkë me zânim. Mandej ja shîn vizat e i lên qi t'i kndojnë vetun germat. Per me bâ, qi msimi i leximit të xjerrin frytin e dishruem, msuesi do të rrijnë gadi, qi fmija mos të nalet masi të két shqyptue nji kumim të fjalës, por t'i shqyptojnë njitas e madje do të rrshasin kumimet e fjalës nji mas nji. *Ktu â mshefsija e nji perpa-rimit të saktë.* Mas ktí ushtrim difton msuesi edhe germen e madhe t'asajë fjalë b. f. „ura“ U, e difton qi zânimi â nji por ndrron forma.

5) Të shkrimit t' asajë fjalë.

Msuesi e thrret në tabelë nji nder fmî qi ja merr mendja se kupton mâ me zór se tjerët e bân qi të shkojnë me shkop mi germë të shkrueme prej msuesit në tabelë; e në kaq të tanë tjerët o ka nji ka nji i bân qi të shkruejnë me gisht o me lapcë n' ajr, tuj thanë me zâ: „perpjetë" „teposhtë" „perpjetë" etj. Masi të shofin msuesi se shumica e fmîve janë të zotët e dín me e shkrue germen, i bân me shkrue më tabelë të drrasës, qi se i cilli fmî do t' a két. Kuer xânë do germa me i shkrue, fillon me i lidhë e me ndertue fjalë. Nuk do të lân qi fmija të shkruejnë germë qi nuk ja dín zânimit. Mos të harrojnë msuesi me i ndéjë gadi çë në fillim per me i diftue kû do të shkruhen viza të trasha e kû viza të leta.

6.) Të këndimit e të dorshkrimit n' abetare.

Msuesi do të mûndohet me ja u shti në krye mndyren e mirë per të lidhun të zânimeve të fjalës.

7) T' ushtrimit per të njoftun të germave të shtypshkrueme.

N' at mndyrë qi bâni msuesi per dorëshkrim ka me vjanue edhe per shtypshkrim. Ka me marrë germa të shtypshkrueme mi kartuç o mundet me i bâ edhe aj vetë si b. f. [u], [r], [a]. E man ka nji germë në dorë e i bân me kndue mandej i bashkon.

8) Të ravizës.

Ka m' u mundue msuesi me pikturue mi tabelë njat objekt qi u diftoj fmîve në kallxim, por sa mâ të thjeshtë qi të mûndet: e mandej me kqyrë qi t' a bâjnë edhe fmija nji herë prej tabelet e mrapa edhe prej vedit.

9) Të xânunit per mêç.

Ka me ja u msue ndoj vjerrshë të vocerr e të kollajshme, me ja u pertri mendimin e atí kallximit; të cillen, në pastë nji melodí, kan m' e kndue zbashkut.

10) Ne e mram nepermjet të gimnastikës.

Msuesi mundet me bâ do livrime, o në klasë jashta bankave, o edhe n' oborr.

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH